

הנחיות להוראת המצגת "הטוב שבנתינה"

קהל היעד: כיתות ג-ה

משך השיעור: 45 דקות

רקע:

מעשים טובים מוגדרים כ"עשיית צדקה וחסד לבריות" (מילון ספיר). ניתן לאפיין מעשים טובים כפעולות שיש בהן תרומה לאחר או לסביבה, עשייה למען הזולת, גילויי התחשבות באחר, אכפתיות, נתינה לזולת ועוד. חשוב לחנך לעשיית מעשים טובים באופן ספונטני או מתוכנן כבר מגיל צעיר, ולהפנים עשייה זו כנורמת התנהגות כלפי אנשים שונים וקבוצות שונות. עשיית מעשים טובים כאורח חיים עשויה להעניק לפרט ולקבוצה תחושה של סיפוק והנאה, מודעות לאחר ולסביבה, והזדמנות למימוש כישורים ויכולות. חברה המתברכת במעשים טובים הנעשים על ידי פרטים וקבוצות היא חברה שנעים לחיות בה.

(נכתב על ידי צוות המחלקה לחינוך לחיים בחברה, האגף לחינוך יסודי, משרד החינוך. מנהלת המחלקה: זהבה שמש. צוות המחלקה: בלבין שושי, הוכמן טלי, סגל טובה, צאירי אורית ורביב נעמי)

הפעילות נועדה להעלות את נושא עשיית הטוב לשיח הכיתתי, במטרה לעודד ולגרות את התלמידים לפעול באופן חיובי כלפי זולתם, הן במחוות גדולות והן במחוות קטנות. במהלך הפעילות יעסקו התלמידים בהגדרות של מעשים טובים, ינסו לזקק את הקריטריונים למעשה טוב, ולהבין מדוע אנשים פועלים בדרך טובה וחיובית עבור אחרים.

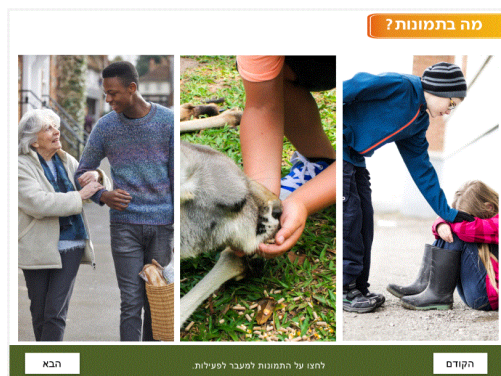
מהלך הפעילות:

שקופית 1: הטוב שבנתינה

שקופית זו פותחת את נושא השיעור והמצגת. אפשר לומר לתלמידים שבשיעור הזה נעסוק בעשיית טוב עבור אנשים אחרים ועבור החברה בכלל. ניתן לבקש מהתלמידים לחשוב על מעשה טוב (או נתינה משמעותית) שהם עשו עבור מישהו אחר לאחרונה או שמישהו אחר עשה עבורם, והם היו רוצים לשתף את הכיתה בכך.

שקופית 2: מה בתמונה?

בשקופית זו מוצגות בפני התלמידים שלוש תמונות המתארות סוגים שונים של מעשים טובים ונתינה לאחר. לחיצה על כל תמונה פותחת שאלות הנוגעות לתמונה – על התלמידים לתת שם לתמונה, ולענות על שאלות לגבי הרגשות של הדמויות בתמונה.

שאלות לדיון:

- מה זה מעשה טוב?
- מי קובע מהו מעשה טוב?
- האם מעשה טוב זהה בכל התרבויות?
- האם כל מעשה טוב ייחשב ככזה בעיני האחר?
- האם לדעתכם חשוב לדבר על מעשים טובים בכיתה? מדוע?

שקופית 3: מה נחשב בעינינו למעשה טוב?

שאלה לדין מה נחשב בעינינו למעשה טוב?

לפיכך רשימה של מעשים. סמנו את המעשים שתפסוכם בעיניכם כמעשים טובים:

הכנת שיעורי בית	עזרה לאדם מבוגר לשאת את הקניות מהסופר
עזרה לטורה בארגון הכיתה בסוף היום	הרמת לכלוך מהרצפה
סיור החודר	קריאת ספר
שטיפת כלים בסוף האחה משפחתית	הנחת בקבוק פלסטיק במכלת מיחזור
שמירה על אחרותי הקטנה אחר הצהריים	חצית הכביש במעבר חציה
עזרה לכן של השכנים בשיעורי בית	התעניינות בחבר ליתיה שגראה עצוב

לחצו על משפט כדי לבחור אותו.
לאחר מכן לחצו על כפתור שאלה לדין וענו על השאלה.
לחצו על הבא להמשך.

הקודם **הבא**

בשקופית זו על התלמידים לסמן מתוך רשימה נתונה את המעשים שלדעתם הם מעשים טובים. אין תשובות נכונות ולא נכונות, ולכן חשוב לבקש מהתלמידים לנמק את בחירותיהם.

שאלה לדין:

- מה אתם מחשיבים כמעשים טובים? האם אתם זוכרים שמישהו עשה עבורכם משהו כזה?
- האם אתם עצמכם עשיתם עבור מישהו פעם דבר כזה? שתפו את הכיתה.
- האם לדעתכם יש משהו משותף לכל המעשים הטובים שדיברנו עליהם? אם כן, מה משותף?

שקופית 4: למה לי לעשות מעשים טובים?

למה לי לעשות מעשים טובים?

מה המניע העיקרי לעשות מעשה טוב עבור האחר?

כחבו מעל כל תשובה את מספר התלמידים שחבצו עבודה.
לחצו על הבא להמשך.

הקודם **הבא**

בשקף זה יש שאלת סקר. אפשר לבקש מהתלמידים לענות בהצבעה ולסמן על פי הרוב בכיתה. השאלה עוסקת במניעים לנתינה לאחר.

מומלץ לאפשר דיון בכיתה ולתת למגוון דעות להישמע.

שקופית 5: שירים שעושים טוב

שאלה לדין שירים שעושים טוב

הקריאו את הטקסט הבא:

"לתת את הנשמה ואת הלב לתת, לתת כשאתה אוהב ואין מוצאים את ההבדל שבין לקחת ולקבל עוד תלמד לתת לתת..." (מתוך "לתת" מאת: חמוטל בן זאב)

לחצו על שאלה לדין.

הקודם **הבא**

בשקף זה מוצג קטע מתוך השיר "לתת" העוסק בחוויית הנתינה לאחר. מלבד הקראת הקטע ניתן גם להשמיע את השיר.

בסיום הקריאה מומלץ לקיים דיון בכיתה:

שאלות לדין:

- מה אתם מבינים מהטקסט? למה התכוונה המשוררת לדעתכם?
- מה לדעתכם המסר העיקרי של הטקסט?

שקופית 6: איך זה מרגיש לעשות למען מישהו אחר?

איך זה מרגיש לעשות למען מישהו אחר?
איך לדעתכם מרגישים כשנתנים "את הנשמה ואת הלב"?

ניבוח	אכפתיות	אהבה	סיפוק
אופטימיות	מבוכה	אכזבה	אשור
ניצול	הרגשות	דאגה	הסכל

לבחירת רגש לחצו על המילה המתאימה. לביטול הבחירה לחצו עליה שוב.
בסיום לחצו על הבא להמשך.

הבא   הקודם

בשקופית זו התלמידים מתבקשים לסמן את הרגשות שלדעתם מרגיש מי שנותן לאחר. מומלץ לאפשר לכל התלמידים שרוצים להביע את עמדתם ולסמן על פי עמדת הרוב.

שקופית 7: סיכום

סיכום
האם יש לכם רעיונות למעשים טובים שאתם יכולים לעשות למען מישהו אחר?

רשימת זכיות יצורים

התחלה   הקודם

הספיקו חזק בשדה הכתיבה.

בפני התלמידים מוצגת שאלה לסיכום המצגת: האם יש לכם רעיונות למעשים טובים שאתם יכולים לעשות למען מישהו אחר?

ניתן לקיים דיון חופשי בכיתה סביב השאלה.

שאלה לדייון:

- האם כולנו צריכים להתנדב ולתרום?